

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพแก่ประชาชนของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีนอนามัย ในจังหวัดชลบุรีและเป็นการวิจัยเชิงสำรวจดังมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. วิธีการจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีนอนามัย ในจังหวัดชลบุรี จาก 10 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอบ้านบึง อำเภอหนองใหญ่ อำเภอบางละมุง อำเภอพานทอง อำเภอพนัสนิคม อำเภอศรีราชา อำเภอเกาะสีชัง อำเภอสัตหีบ อำเภอบ่อทอง และกิ่งอำเภอเกาะจันทร์ จำนวนเจ้าหน้าที่สาธารณสุขทั้งสิ้น 369 คน (ข้อมูลจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชลบุรี ณ วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2546)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีนอนามัย ในจังหวัดชลบุรี จำนวน 233 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนแรก แบ่งกลุ่มพื้นที่ในจังหวัดชลบุรี เป็นอำเภอ/ กิ่งอำเภอ

ขั้นตอนที่สอง เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย โดยการสุ่มอำเภอ/ กิ่งอำเภอ ในจังหวัดชลบุรีจำนวนร้อยละ 50 จากทั้งหมด 10 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ โดยการจับสลากชื่ออำเภอ/ กิ่งอำเภอในจังหวัดชลบุรี ได้กลุ่มตัวอย่าง 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอบ้านบึง อำเภอบ่อทอง อำเภอศรีราชาและอำเภอพนัสนิคม ได้จำนวนเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีนอนามัย 233 คน ตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 รายชื่ออำเภอ/กิ่งอำเภอและจำนวนเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

อำเภอ/ กิ่งอำเภอ	จำนวนเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำ สถานีอนามัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1. อำเภอเมือง	66
2. อำเภอบ้านโป่ง	44
3. อำเภอปอทอง	32
4. อำเภอศรีราชา	36
5. อำเภอพนสนิม	55
รวม	233

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามวิธีการและปัญหาการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพแก่ประชาชนของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัย ในจังหวัดชลบุรี ในการสร้างแบบสอบถามดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ ข่าวสาร ข้อมูล และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพ
2. นำความรู้ที่ได้จากการศึกษาในข้อ 1 มาวิเคราะห์กรอบความคิดของแบบสอบถาม และสร้างแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม แบบตรวจรายการ ใช้สำหรับรวบรวมข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับวิธีการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพแก่ประชาชน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับปัญหาการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพแก่ประชาชน โดยกำหนดค่าน้ำหนักเป็น 5 ระดับดังนี้

ระดับที่ 5 หมายถึง มีระดับปฏิบัติมากที่สุด หรือ มีปัญหามากที่สุด

ระดับที่ 4 หมายถึง มีระดับปฏิบัติมาก หรือ มีปัญหามาก

ระดับที่ 3 หมายถึง มีระดับปฏิบัติปานกลาง หรือ มีปัญหาปานกลาง
 ระดับที่ 2 หมายถึง มีระดับปฏิบัติน้อย หรือ มีปัญหาน้อย
 ระดับที่ 1 หมายถึง มีระดับปฏิบัติน้อยที่สุด หรือมีปัญหาน้อยที่สุด
 และกำหนดเกณฑ์ในการประเมินโดยใช้แนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด (2535, หน้า 102) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 มีวิธีการปฏิบัติหรือปัญหาในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 มีวิธีการปฏิบัติหรือปัญหาในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 มีวิธีการปฏิบัติหรือปัญหาในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 มีวิธีการปฏิบัติหรือปัญหาในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 มีวิธีการปฏิบัติหรือปัญหาระดับน้อยที่สุด

โดยกำหนดความหมายของคำตอบเกี่ยวกับวิธีการถ่ายทอดความรู้ ดังนี้

มากที่สุด หมายถึง ปฏิบัติเป็นประจำ ทำสม่ำเสมอ

มาก หมายถึง ปฏิบัติบ่อยครั้งหรือเป็นส่วนใหญ่

ปานกลาง หมายถึง ปฏิบัติเป็นครั้งคราว

น้อย หมายถึง ปฏิบัติเป็นส่วนน้อยหรือนาน ๆ ครั้ง

น้อยที่สุด หมายถึง ปฏิบัติน้อยมากหรือไม่ปฏิบัติเลย

และกำหนดความหมายของคำตอบเกี่ยวกับปัญหาการถ่ายทอดความรู้ ดังนี้

มากที่สุด หมายถึง ปัญหาที่พบทุกครั้งหรือพบเสมอ

มาก หมายถึง ปัญหาที่พบบ่อยครั้งหรือพบเป็นส่วนใหญ่

ปานกลาง หมายถึง ปัญหาที่พบเป็นครั้งคราว

น้อย หมายถึง ปัญหาที่พบเป็นส่วนน้อยหรือนาน ๆ ครั้ง

น้อยที่สุด หมายถึง ปัญหาที่พบน้อยมากหรือไม่พบเลย

3. นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปปรึกษาประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำเพิ่มเติมและตรวจสอบปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วตามคำแนะนำของประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ไปตรวจความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 4 ท่าน ซึ่งมีประสบการณ์ด้านการถ่ายทอดความรู้ด้านสุขภาพตรวจและให้ข้อคิดเห็น ดังรายนามต่อไปนี้

1. รศ.ดร.กชกร สังขชาติ

อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษานอกระบบ

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2. ดร.ยุวดี รอดจากภัย อาจารย์ประจำภาควิชาสุขศึกษา
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
3. นายสมชัย จิรโรจน์วัฒน นักวิชาการสาธารณสุข 8
สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 3 ชลบุรี
กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
4. นางวารุณี สุทธิรัตน์ นักวิชาการสาธารณสุข 7
หัวหน้ากลุ่มงานสุขศึกษา
โรงพยาบาลชลบุรี
5. เมื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือเรียบร้อยแล้ว
ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบแล้วมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขและเสนอประธาน
กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
6. นำแบบสอบถามที่ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจพิจารณาและปรับปรุง
แก้ไขแล้วไปใช้เก็บข้อมูลกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัยจำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่
กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาความเชื่อมั่นโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)
ได้ค่าความเชื่อมั่นโดยรวมทั้งฉบับ .96
7. เลือกข้อคำถามของแบบสอบถามตามระดับค่าความเชื่อมั่น แล้วจัดพิมพ์
แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อสอบถามเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัยในจังหวัดชลบุรี
ต่อไป

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

- การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้
1. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้บริหารสำนักงาน
สาธารณสุขอำเภอในจังหวัดชลบุรี จำนวน 5 อำเภอ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบ
แบบสอบถาม
 2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปยังสำนักงานสาธารณสุขอำเภอจำนวน 5 อำเภอ เพื่อให้
เจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัยตอบแบบสอบถามระหว่างวันที่ 9 – 30 มิถุนายน 2547
 3. ผู้วิจัยรับแบบสอบถามคืนโดยการนัดวันเวลารับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง โดย
ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 221 ฉบับ จากจำนวน 233 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.84 เมื่อ
ได้รับแบบสอบถามกลับมาแล้วตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามแต่ละฉบับและนำ
แบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

วิธีการจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS โดยดำเนินการดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาใส่รหัสลงในแบบฟอร์มสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ และคำนวณหาค่าสถิติตามตัวแปรที่ศึกษา
2. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลความหมายตามเกณฑ์ พร้อมจัดอันดับ นำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย
3. เปรียบเทียบการถ่ายทอดความรู้ตามตัวแปรอิสระ ตามประสบการณ์การทำงาน โดยใช้สถิติ One Way ANOVA และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้มีดังนี้

1. ค่าเฉลี่ย
2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานใช้ One Way ANOVA